

Informacje o usługach inwestycyjnych

Wartość zabezpieczeń, ryzyko inwestycyjne, środki debetowe i krótka sprzedaż papierów wartościowych

NIBZ20180730

1. Wprowadzenie

Informacje o usługach inwestycyjnych DEGIRO stanowią uzupełnienie do postanowień umownych wynikających z treści Umowy Klientkiej zawartej z Klientem przez DEGIRO oraz szczegółowych informacji na temat usług i umów. Broszura zawiera także objaśnienie dotyczące świadczonych usług i zawieranych umów oraz informacje o rodzajach ryzyka inwestowania w instrumenty finansowe. Zalecamy zapoznanie się z broszurą „informacje o Usługach inwestycyjnych” i odpowiednie przygotowanie się do inwestowania, tak by podejmować decyzje inwestycyjne w odpowiedzialny sposób.

Broszura informacyjna „informacje o usługach inwestycyjnych” stanowi część Umowy Klientkiej. Słowa pisane w „informacjach o usługach inwestycyjnych” wielką literą mają znaczenie zgodne z definicją określoną w Umowie Klientkiej lub też zgodne z treścią przedmiotowego dokumentu.

W razie jakichkolwiek pytań, uwag lub sugestii, skontaktuj się z Biurem Obsługi Klienta firmy DEGIRO. Szczegółowe dane kontaktowe i dostępność Biura Obsługi Klienta znajdują się na Stronie internetowej.

2. Dokumenty

Broszura informacyjna „informacje o usługach inwestycyjnych” obejmuje dokumenty:

- WebTrader;
- Profile;
- Fundusze inwestycyjne;
- Usługi maklerskie;
- Zlecenia i polityka w zakresie realizacji zleceń;
- Corporate actions;
- Opłaty i prowizje;
- Charakterystyka i rodzaje ryzyka związane z instrumentami finansowymi;
- **Wartość zabezpieczeń, ryzyko inwestycyjne, środki debetowe i krótka sprzedaż papierów wartościowych (niniejszy dokument).**

Wartość zabezpieczeń, ryzyko inwestycyjne, środki debetowe i krótka sprzedaż papierów wartościowych

1. Wprowadzenie

W tym rozdziale DEGIRO objaśnia terminy takie jak Wartość zabezpieczeń i Ryzyko inwestycyjne oraz limity obowiązujące dla usługi Środki debetowe i Krótka sprzedaż papierów wartościowych. Dokładne obliczenie wartości i Ryzyka obowiązujących limitów jest złożony i dynamiczny. W tym dokumencie uproszczono i wyjaśniono główne elementy modelu ryzyka DEGIRO.

Analizie zostały poddane różne elementy, z jakich składa się ryzyko. Następnie omówiony zostaje wpływ Ryzyka na „wolną przestrzeń” oraz możliwość oceny wpływu transakcji na wielkość Ryzyka. Za pomocą przykładowych portfeli informujemy krok po kroku o strukturze Ryzyka i Wartości płynności netto na podstawie różnie przedstawionych portfeli.

Na koniec następuje krótkie omówienie Limitów dotyczących korzystania ze Środków debetowych i Krótkiej sprzedaży papierów wartościowych dla różnych Profili w DEGIRO.

UWAGA: DEGIRO opracowuje swoje modele ryzyka w trybie ciągłym, aby je usprawniać i zawsze jak najbardziej przystosowywać je do obecnej sytuacji na rynku. Oznacza to, że Ryzyko może się zmieniać, mimo że przyczyną tego nie są transakcje lub wahania kursów. Obowiązkiem Klienta jest przestrzeganie Limitów i ograniczeń ustanowionych przez DEGIRO, również jeśli przekroczenie jest skutkiem stosowanej przez DEGIRO metody obliczeniowej.

2. Wartość wyceny

Wartość, to skumulowana wartość (netto) wszystkich pozycji gotówkowych długich i krótkich oraz Instrumentów finansowych w obrębie Bilansu. DEGIRO oblicza wartość Bilansu na podstawie ostatnio znanych cen każdego Instrumentu finansowego. Zakres, w jakim może się wahać wartość płynności netto, w dużej mierze zależy więc od składu Bilansu.

3. Wartość zabezpieczeń minus Ryzyko: wolna przestrzeń

Ważny wymóg, jaki ciągle musi spełniać Bilans, polega na tym, że Wartość zabezpieczeń musi być wyższa niż Ryzyko. Wartość płynności netto minus Ryzyko to - uwzględniając inne Limity i warunki - wolna przestrzeń, w zakresie której można prowadzić handel. Wolna przestrzeń nie oznacza, że tylko za tę kwotę można kupować Instrumenty Finansowe. Jest to głównie wpływ transakcji na wzrost i spadek Ryzyka wpływającego na wolną przestrzeń. Istnieje nawet możliwość, że przy zakupie Instrumentów finansowych i/lub sprzedaży opcji oraz kontraktów terminowych, Ryzyko się zmniejszy, co spowoduje zwiększenie wolnej przestrzeni.

4. Ryzyko

4.1 Ryzyko

Każda forma inwestycji jest nierozzerwalnie związana z ryzykiem. Ponieważ z reguły nie wiadomo, w jakim stopniu ryzyko wystąpi, ważne jest posiadanie systemu, w którym można dokładnie i przejrzysto określić ryzyko. DEGIRO korzysta do tego celu z metody obliczeniowej, w której ryzyko teoretyczne Bilansu jest obliczane „jako całość”. Jest to więc metoda inna niż stosowanie tradycyjnego obliczania depozytu, w którym występuje suma ryzyka teoretycznego każdego Instrumentu finansowego oddzielnie.

Ryzyko to oszacowanie straty, jaka może wystąpić w okresie 2 dni handlowych. Okres 2 dni handlowych odnosi się do terminu, w którym DEGIRO powinno zacząć działania na podstawie Warunków Świadczenia Usług Inwestycyjnych. Ryzyko to obliczenie wykonane na podstawie teoretycznych (statycznych) punktów wyjścia. Ryzyka nie można również traktować jako maksymalnej możliwej straty w Bilansie. Przyszłe zdarzenia należy zawsze oceniać oddzielnie, a nie przewidywać je z pewnością. Obliczanie Ryzyka odbywa się zawsze w PLN, przy czym Waluty zagraniczne są przeliczane na obowiązujący kurs.

4.2 Trader, Day Trader

Wartość i ryzyko będzie obliczana tak samo dla każdego profilu. Wartość i Ryzyko są równe, niezależnie od Profilu, który został wybrany. Wyjątek dotyczy Profilu Day Trader. Dzięki Profilowi Day Trader, klient może zawierać dodatkowe pozycje w instrumentach finansowych w ciągu dnia, pod warunkiem, że te pozycje zostaną ponownie zamknięte przed końcem dnia. Dla opisu profilu Day Trader odsyłamy do dokumentu dotyczącego usług inwestycyjnych. W ramach Bilansu w profilu Day Trader musi być zamknięty w tym samym dniu, obliczania ryzyka na podstawie dwóch dni handlowych nie byłoby odpowiednie. Ryzyko bilansu intraday jest niższe: nie ma ryzyka, z dnia na dzień. Nocne ryzyko, czyli ryzyko, że ryzyko wzrasta lub maleje, ponieważ wartość zabezpieczenia, które występują w czasie (np. w nocy, w weekend lub wakacje), w których interwencja przez klienta lub DEGIRO nie jest możliwe. Z tego powodu dla profilu Day Trader, w ciągu dnia handlowego, niektóre elementy, które są częścią ryzyka mnoży się przez współczynnik. Współczynnik ten obecnie wynosi 1/3 i 2/5. Czynniki te są dynamiczne i mogą być zmienione przez DEGIRO w dowolnym czasie.

4.3 Główne składniki Ryzyka

W celu ustalenia ryzyka w DEGIRO, zostało ono podzielone na kategorie, jakie mogą wystąpić w portfelu inwestycyjnym. W ten sposób DEGIRO wyróżnia przy tym następujące główne składniki:

- ryzyko zdarzenia;
- ryzyko klasy inwestycyjnej netto;
- ryzyko klasy inwestycyjnej brutto;
- ryzyko sektorowe netto.

W odniesieniu do różnych głównych składników obowiązuje zasada, że główny składnik, który w obrębie Bilansu powoduje największe ryzyko, ma decydujące znaczenie dla obliczenia Ryzyka. Do obliczenia głównych składników Ryzyka nie wchodzi Produkty z mechanizmem dźwigni finansowej. Związane z tym ryzyko jest oddzielne i stanowi część Ryzyka, jako składka z tytułu ryzyka. Oprócz obliczonej na podstawie wymienionych wyżej elementów kwoty Ryzyka dochodzi jeszcze tam gdzie występuje, dodatkowo kwota ryzyka walutowego (nie występuje w przypadku ryzyka zdarzenia), ryzyka płynności, ryzyka opcji, Instrumenty Finansowe ze 100-procentowym ryzykiem oraz możliwa składka przy ryzykowej dywersyfikacji w portfelu.

Poniżej objaśniono elementy, z jakich składa się ryzyko. Najpierw główne składniki ryzyka, a następnie różne składniki dodatkowe ryzyka.

4.3.1 Ryzyko zdarzenia

Ryzyko zdarzenia polega na incydentalnym zdarzeniu w firmie, które powoduje znaczne wahania kursu. Są to na przykład przejęcie, defraudacja, niewypłacalność, pozew zbiorowy itd. Dla każdej wartości bazowej DEGIRO ustala, jaka strata może być skutkiem ryzyka zdarzenia. Ponieważ nierealne jest, aby ryzyko zdarzenia wystąpiło jednocześnie dla kilku wartości bazowych, podczas ustalania ryzyka zdarzenia zakłada się, że ryzyko może się zdarzyć tylko w odniesieniu do Instrumentów finansowych (z pozycjami w opcjach) i będzie dotyczyć jednej wartości bazowej w obrębie Bilansu. Dla każdej wartości bazowej w Bilansie ustalane jest ryzyko zdarzenia. Do obliczania Ryzyka uwzględnia się ryzyko zdarzenia na podstawie wartości bazowej, przy której ryzyko zdarzenia dało największy wynik.

Obecnie DEGIRO uwzględnia wartość procentową, która między innymi zależy od stopnia płynności akcji oraz wartości rynkowej podmiotu. Na przykład dla akcji ING obecnie obowiązuje ryzyko zdarzenia wynoszące 50% (w górę i w dół) wartości akcji. W przypadku obligacji państwowych wysokość ryzyka zdarzenia zależy między innymi od zdolności kredytowej kraju emitującego. DEGIRO ustala obecnie ryzyko zdarzenia na poziomie 10% w górę i w dół dla krajów posiadających całkowitą zdolność kredytową. Wysokość ryzyka zdarzenia na każdą wartość bazową regularnie ewoluuje i w miarę czasu można zasygnalizować zmiany wysokości ryzyka zdarzenia.

4.3.2 Ryzyko klasy inwestycyjnej netto

Jako „klasa inwestycyjna” DEGIRO rozumie „grupę Instrumentów finansowych określonego typu”. Dotyczy to na przykład wszystkich obligacji państwowych, wszystkich akcji lub wszystkich instrumentów bezterminowych w obrębie Bilansu. Chodzi o to, aby w normalnych warunkach wahania kursowe wszystkich Instrumentów finansowych jednej klasy inwestycyjnej mieściły się mniej więcej w tym samym zakresie. Dla każdej klasy inwestycyjnej DEGIRO poprzez odjęcie od wartości wszystkich pozycji długich wartości wszystkich pozycji krótkich oblicza się pozycję netto klasy inwestycyjnej w obrębie Bilansu. Dla każdej klasy inwestycyjnej DEGIRO ustalono wartość procentową ryzyka. Dla klasy inwestycyjnej akcji obowiązuje w tym momencie na przykład wartość procentowa 20%. Dla każdej klasy inwestycyjnej DEGIRO oblicza wysokość ryzyka klasy inwestycyjnej netto poprzez pomnożenie wartości netto każdej klasy inwestycyjnej przez wartość procentową ryzyka ustaloną dla tej klasy inwestycyjnej. Suma ryzyka obliczonego w ten sposób dla każdej klasy inwestycyjnej w obrębie Bilansu jest uwzględniana w obliczeniu Ryzyka jako ryzyko klasy inwestycyjnej netto.

4.3.3 Ryzyko klasy inwestycji brutto

Przy jednakowej wartości pozycji długich i krótkich według klas inwestycyjnych pozycja netto klasy inwestycyjnej może być bardzo niska lub nawet zerowa. W efekcie ryzyko klasy inwestycyjnej netto będzie wynosić również (prawie) zero. Z tego powodu DEGIRO oblicza również ryzyko związane z pozycją brutto każdej klasy inwestycyjnej w obrębie Bilansu. Ryzyko klasy inwestycyjnej brutto jest takie samo jak wartość procentowa ryzyka ustalona przez DEGIRO razy suma wartości pozycji długich i krótkich dla klasy inwestycyjnej. Bez rozliczania: 10 długich i 12 krótkich oznacza pozycję brutto 22. Również tutaj obowiązuje zasada, że suma ryzyka ustalonego w ten sposób dla każdej klasy inwestycyjnej tworzy wysokość ryzyka klasy inwestycyjnej brutto.

4.3.4 Ryzyko sektora netto

Innym ryzykiem badanym przez DEGIRO jest dywersyfikacja w sektorach. W przypadku wszystkich akcji i obligacji ustala się, w jakim sektorze działa instytucja emitująca. Dla poszczególnych sektorów dodawana jest

wartość pozycji długich, minus pozycje krótkie, aby ustalić pozycję netto. Dla pozycji netto w poszczególnych sektorach obowiązuje w tym momencie wartość procentowa ryzyka 30%. Ryzyko sektora z największą wartością ryzyka jest uwzględniane podczas ustalania Ryzyka.

4.4 Pozostałe składniki Ryzyka

Wiele uzupełniających składników Ryzyka, które obowiązują specjalnie dla niektórych Instrumentów Finansowych, określonego zakresu pozycji i/lub dla inwestycji w waluty obce oraz dla których DEGIRO oprócz ryzyka głównego składnika oblicza uzupełniającą składkę z tytułu Ryzyka.

4.4.1 Ryzyko walutowe

Obliczenie Ryzyka i Wartości zabezpieczenia odbywa się zawsze w PLN. W przypadku inwestowania w Instrumenty Finansowe notowane w innej walucie niż PLN powstaje dodatkowo ryzyko zmiany wartości danej waluty w stosunku do złotego. Po każdej zmianie kursu wymiany wartość tych inwestycji wyrażona w PLN spada lub wzrasta. Ryzyko walutowe obliczone i ustalone przez DEGRIO jest dołączane jako dodatkowy składnik Ryzyka. Dla każdej Waluty obcej DEGRIO ustalił wartość procentową. Dla USD jest to obecnie na przykład 7%. Dla poszczególnych walut wartość netto zachowanych pozycji jest mnożona przez wartość procentową ryzyka ustaloną przez DEGIRO. Ryzyko walutowe jest więc sumą wyników dla każdej waluty obcej.

4.4.2 Ryzyko płynności

W szczególności w przypadku Instrumentów finansowych o ograniczonym obrocie dziennym na kurs, można łatwo wpływać poprzez zlecenia zakupu i sprzedaży. Może to spowodować duże wahania kursu. Również ten typ ryzyka jest uwzględniony przez DEGIRO podczas ustalania Ryzyka. Jeśli pozycja wraz ze zleceniami oczekującymi w obrębie Bilansu ma zakres przekraczający ustaloną przez DEGIRO wartość procentową (granica płynności) średniego dziennego obrotu dla tego Instrumentu finansowego na rynku pierwotnym dla tego Instrumentu finansowego, spowoduje to uzupełniającą składkę z tytułu ryzyka. Dla pozycji długich w akcjach obecnie przy granicy płynności 5% obowiązuje składka z tytułu ryzyka 5%, a przy granicy płynności 25% składka z tytułu ryzyka 70%. Dla pozycji krótkich w akcjach obowiązuje podobny podział, przy czym przy granicy płynności 2,5% obowiązuje na przykład składka z tytułu ryzyka 150%, a przy granicy płynności 12,5% na przykład składka z tytułu ryzyka 200%.

4.4.3 Instrumenty Finansowe ze 100% wagą ryzyka

W przypadku niektórych Instrumentów finansowych DEGIRO zdecydowało się na ustalenie Wartości zabezpieczenia na 100%. Dotyczy to na przykład produktów z mechanizmem dźwigni finansowej takich jak produkty Turbo, Speeder, warranty, produkty o bardzo ograniczonej płynności itd. Ryzyko jest wtedy równe Wartości płynności netto.

4.4.4 Ryzyko opcji

1. System oceniania wartości opcji

Dla ustalenia dodatkowego Ryzyka obowiązującego dla pozycji w opcjach, DEGIRO korzysta z modelu oceny wartości opcji. W ten sposób istnieje możliwość obliczenia wartości zmian wszystkich pojedynczych pozycji na podstawie wybranych wcześniej scenariuszy. Obliczenie ryzyka opcji odbywa się według poszczególnych wartości bazowych. Dla każdej wartości bazowej do obliczenia ryzyka opcji uwzględniane są wszystkie pozycje w opcjach oraz pozycje w wartości bazowej. Na podstawie tak złożonej pozycji ustala się ryzyko opcji na podstawie scenariuszy, przy czym uwzględniane są wahania wartości instrumentu bazowego oraz wahania zmienności implikowanej. Wartość opcji jest bowiem silnie uzależniona od tych dwóch zmiennych, przy czym

zmienność implikowana odzwierciedla zakres niepewności dla przyszłych wahań instrumentu bazowego. Uwzględnienie pozycji w instrumencie bazowym i kontrakcie terminowym w ostatecznym ustaleniu Ryzyka opcji zależy od udziału w całkowitym ryzyku Bilansu. Jeśli całkowite Ryzyko Bilansu zmniejsza się poprzez uwzględnienie pozycji w instrumencie bazowym i kontraktach terminowych do Ryzyka opcji, należy to zastosować. Jeśli całkowite Ryzyko Bilansu zwiększa się, nie należy uwzględniać pozycji w instrumencie bazowym i kontraktach terminowych podczas ustalania Ryzyka opcji. Pozycja w instrumencie bazowym i kontraktach terminowych jest również elementem obliczenia między innymi Ryzyka klasy inwestycyjnej brutto i netto oraz Ryzyka sektora.

2. Ryzyko opcji out of the money (poza ceną)

Oprócz korzystania ze standardowego zestawu scenariuszy DEGIRO stosuje również scenariusze, w których instrument bazowy odznacza się większą zmiennością. Są to scenariusze skrajne, w których system oblicza dla instrumentu bazowego duży ruch w dół i duży ruch w górę. Model ocenienia wartości opcji funkcjonuje tak, aby uwzględnić wpływ opcji out of the money w portfelu opcji podczas obliczania ryzyka opcji. Jeśli w portfelu znajdują się opcje, w której cena wykonania znacznie się różni od aktualnej ceny instrumentu bazowego, wtedy mogą być elementem Ryzyka z zastosowaniem scenariusza skrajnego.

3. Minimalne ryzyko opcji

Oprócz wahań kursu i zmian dla opcji istnieją inne ryzyka, jak na przykład ryzyko odsetek i dywidendy. Scenariusze opcji raczej tego nie uwzględniają. Aby nie pominąć tego ryzyka, DEGIRO oblicza dla opcji ryzyko minimalne podczas wystawiania opcji. Wysokość tego ryzyka minimalnego jest obecnie ustalona na 0,5% wartości instrumentu bazowego dla każdej wystawionej opcji. Dla wystawionych opcji indeksu z pozostałych czasem ważności krótszym niż 1 rok ryzyko minimalne wynosi 0,2% wartości bazowej.

4.4.5 Ryzyko kontraktów terminowych

Podczas obliczania ryzyka kontraktów terminowych zasadniczo obowiązują takie same zasady jak opisano powyżej w przypadku opcji. Najważniejsza różnica polega na tym, że w przypadku kontraktów terminowych wahanie wartości zmienności implikowanej nie ma żadnego znaczenia. Dla pozycji długich i krótkich w kontraktach terminowych, DEGIRO oblicza kwotę ryzyka, która jest dodawana do ryzyka. Ta kwota ryzyka stanowi procent wartości instrumentu bazowego kontraktu wynosi co najmniej 2%. DEGIRO może dostosować wartość procentowo, gdy uzna to za konieczne. Klient może poprosić o aktualne procentowe ryzyko dla kontraktów terminowych.

4.5 Struktura ryzyka

Ryzyko całkowite Bilansu powinno być sumą wymienionych powyżej Ryzyk. Ponieważ mało prawdopodobne jest, aby różne Ryzyka wystąpiły jednocześnie, DEGIRO oblicza Ryzyko na podstawie głównego składnika Ryzyka, przy czym największe znaczenie ma najwyższy wynik, przy uzupełnieniu przez stosowane składniki dodatkowe ryzyka.

W tabeli 1 podano strukturę ryzyka portfela (Ryzyko) w DEGIRO.

Tabela 1 Struktura ryzyka

NIBZ20180730

Ryzyko zdarzenia	Ryzyko klasy inwestycyjnej netto	Ryzyko klasy inwestycyjnej brutto	Ryzyko sektorowe netto
+ ryzyko walutowe	+ ryzyko walutowe	+ ryzyko walutowe	+ ryzyko walutowe
+ prod. 100% ryzyko	+ prod. 100% ryzyko	+ prod. 100% ryzyko	+ prod. 100% ryzyko
+ ryzyko płynności	+ ryzyko płynności	+ ryzyko płynności	+ ryzyko płynności
+ ryzyko opcji	+ ryzyko opcji	+ ryzyko opcji	+ ryzyko opcji
= A	= B	= C	= D

Ryzyko to najwyższa wartość uzyskana w pozycji A, B, C lub D.

Ryzyko jest więc ustalane nie tylko na podstawie sumy ryzyka poszczególnych składników Bilansu, lecz przede wszystkim na podstawie ich zestawienia. DEGIRO uwzględnia sposób, w jakim klient ogranicza ryzyko przez dywersyfikację. W przypadku dywersyfikacji na różne sektory Ryzyko jest określane na podstawie składników B i D. Jeśli w Bilansie pojawiają się również na zmianę pozycje długie i krótkie, może być zastosowana kategoria D, przy czym obowiązywać będzie niska składka z tytułu ryzyka wynosząca na przykład 7% ponad klasę inwestycyjną brutto.

Więcej informacji na temat Ryzyka znajduje się poniżej w punkcie „Ryzyko w praktyce”.

4.6 Ryzyko w praktyce

Celem przeanalizowania struktury, ale także możliwości oferowanych przez model ryzyka DEGIRO podczas zestawiania portfela, poniżej krótko omówiliśmy model ryzyka DEGIRO na podstawie różnych przykładowych portfeli.

4.6.1 Portfel z inwestycjami jednostronnymi

Klient posiada 100 akcji Grupy ING po kursie 10 euro. Ze względu na brak dywersyfikacji inwestycji ryzyko zdarzenia dla tego typu portfela inwestycyjnego będzie decydujące, co wynika z poniższej tabeli.

Tabela 2: obliczenie ryzyka portfela jednostronnego

Portfel	1000 euro	Grupa ING (100 po 10 euro)
Ryzyko zdarzenia	500 euro	Ryzyko zdarzenia 50% z 1000 euro
Ryzyko klasy inwestycyjnej netto	200 euro	Ryzyko netto 20% z 1000 euro

Ryzyko sektorowe netto	300 euro	Ryzyko sektorowe 30% z 1000 euro
Ryzyko klasy inwestycyjnej brutto	70 euro	Ryzyko brutto 7% z 1000 euro
Ryzyko portfela	500 euro	Ryzyko na podstawie ryzyka zdarzenia

4.6.2 Portfel inwestycyjny z ryzykiem sektorowym

Klient posiada portfel podzielony na akcje Aegon i Grupy ING, przy czym wartość obydwu pozycji wynosi odpowiednio 800 i 1000 euro. Na tym przykładzie widać, że przy inwestycji 800 euro w Aegon ryzyko wzrasta tylko o 40 euro. Wynika to z faktu, że ryzyko sektorowe jest większe niż największe ryzyko zdarzenia w portfelu. Mimo to nadal jest to portfel z inwestycjami jednostronnymi, dlatego obowiązuje składka z tytułu ryzyka 30%.

Tabela 3: obliczenie ryzyka sektorowego w portfelu

Aegon	800 euro	Sektor finansowy
Grupa ING	1000 euro	Sektor finansowy
Wartość portfela	1800 euro	
Ryzyko zdarzenia	500 euro	Ryzyko zdarzenia 50% z 1000 euro (ING Groep NV)
Ryzyko klasy inwestycyjnej netto	360 euro	Ryzyko netto 20% z 1800 euro
Ryzyko sektorowe netto	540 euro	Ryzyko sektorowe 30% z 1800 euro
Ryzyko klasy inwestycyjnej brutto	126 euro	Ryzyko brutto 7% z 1800 euro
Ryzyko portfela	540 euro	Ryzyko na podstawie ryzyka sektorowego

4.6.3 Portfel inwestycyjny z ryzykiem klasy inwestycyjnej netto

Bilans klienta jest podzielony na akcje Aegon, Grupy ING i RDSA o wartości odpowiednio 800 euro, 1000 euro i 1100 euro. Wszystkie akcje są notowane w euro, w związku z czym nie stosuje się dodatku za ryzyko walutowe podczas obliczania Ryzyka. Ze względu na dużą płynność w akcjach nie występuje ryzyko płynności. Bilans jest bardziej zdywersyfikowany, ale jednak inwestycje skupione są wyłącznie w klasie

inwestycyjnej „akcje”. Ze względu na skład portfela ryzyko klasy inwestycyjnej netto jest ryzykiem decydującym w obrębie Bilansu. W poniższej tabeli podano wyniki obliczenia Ryzyka.

Tabela 4: obliczenie ryzyka na podstawie pozycji klasy obliczeniowej netto

Aegon NV	800 euro	Sektor finansowy
ING Groep NV	1000 euro	Sektor finansowy
RDSA	1100 euro	Sektor energetyczny
Wartość portfela	2900 euro	
Ryzyko zdarzenia	550 euro	Ryzyko zdarzenia 50% z 1100 euro (RDSA)
Ryzyko klasy inwestycyjnej netto	580 euro	Ryzyko netto 20% z 2900 euro
Ryzyko sektorowe netto	540 euro	Ryzyko sektorowe 30% z 1800 euro
Ryzyko klasy inwestycyjnej brutto	203 euro	Ryzyko brutto 7% z 2900 euro
Ryzyko portfela	580 euro	Ryzyko oparte na klasie inwestycyjnej netto

4.6.4 Portfel inwestycyjny z ryzykiem walutowym

Na tym przykładzie przedstawiono inwestycję zdywersyfikowaną, ale wyłącznie w obrębie klasy inwestycyjnej akcji. Decydujące jest tu ryzyko klasy inwestycyjnej netto.

Ponadto w tym przykładzie w obrębie Bilansu znajdują się akcje w funtach brytyjskich. Występuje więc ryzyko walutowe. Ryzyko walutowe jest ustalone na 6,36% wartości waluty obcej w euro. Zakładając wartość kapitału 950 GBP i kurs wymiany GBP/EUR = 1,2, wynika z tego ryzyko walutowe 72 euro. Uwaga: jeśli w akcjach BP występowała pozycja krótka, to wynik ryzyka walutowego wyniósłby również 72 euro. Nie ma znaczenia, czy pozycja w walucie obcej była dodatnia czy ujemna.

Tabela 5: obliczanie ryzyka walutowego

Aegon NV	800 euro	Sektor finansowy
ING Groep NV	1000 euro	Sektor finansowy
BP	950 funtów	Sektor energetyczny (GBP/EUR = 1,2)

Wartość portfela	2940 euro	
Ryzyko zdarzenia	570 euro	Ryzyko zdarzenia 50% z 1140 euro (BP)
Ryzyko klasy inwestycyjnej netto	580 euro	Ryzyko netto 20% z 2900 euro
Ryzyko sektorowe netto	540 euro	Ryzyko sektorowe 30% z 1800 euro
Ryzyko klasy inwestycyjnej brutto	203 euro	Ryzyko brutto 7% z 2900 euro
Ryzyko walutowe	72 euro	GBP 950 * 6,36% * GBP/EUR
Ryzyko portfela	640 euro	Ryzyko oparte na ryzyku walutowym

4.6.5 Portfel inwestycyjny – strategia long-short

Klient posiada portfel zgodny ze strategią long-short. Celem tej strategii jest wykorzystanie zbyt niskich lub zbyt wysokich kursów akcji na przykład w obrębie określonego sektora. Na poniższym planie przedstawiono Bilans, przy czym widać, że wartość całkowita portfela wynosi zero. Strategia long-short zawsze zapewnia, że pomijając wymogi stawiane przez DEGIRO wobec Ryzyka i Wartości zabezpieczenia, zasadniczo nie jest konieczna żadna inwestycja. Tabela 6: portfel inwestycyjny – strategia long-short

Aegon	+ 1000 euro	- 1000 euro	Grupa ING
Societe Generale	+ 1100 euro	- 1100 euro	BNP Paribas
RDSA	+ 900 euro	- 900 euro	Total
Ahold	+ 1000 euro	- 1000 euro	Carrefour
Wartość pozycji długiej	+ 4000 euro	- 4.000 euro	Wartość pozycji krótkiej

Ryzyko powyższego portfela jest oparte na ryzyku klasy inwestycyjnej brutto, ponieważ to ryzyko przewyższa ryzyko sektorowe netto i ryzyko klasy inwestycyjnej netto. Do obliczenia ryzyka klasy inwestycyjnej brutto w przypadku akcji klasy inwestycyjnej obowiązuje wartość procentowa ryzyka 7%. Łączna pozycja brutto powyższego portfela wynosi 8000 euro, natomiast ryzyko 560 euro.

Tabela 7: Obliczenie ryzyka dla strategii long-short

wartość portfela	0 euro	
Wartość brutto Bilansu	8000 euro	
Ryzyko zdarzenia	540 euro	Ryzyko zdarzenia 50% z 1100 euro (Soc. Gen. lub BNP)
Ryzyko klasy inwestycyjnej netto	0 euro	Ryzyko netto 20% z 0 euro
Ryzyko sektorowe netto	0 euro	Ryzyko sektorowe 30% z 0 euro
Ryzyko klasy inwestycyjnej brutto	560 euro	Ryzyko brutto 7% z 8000 euro
Ryzyko portfela	560 euro	Ryzyko oparte na klasie inwestycyjnej brutto

4.6.6 Portfel inwestycyjny z opcjami

W poniższym przykładzie zastosowanie pozycje opcji z AEX jako instrumentem bazowym.

W przypadku indeksu AEX jako instrumencie bazowym scenariusz uwzględnia wahania indeksu AEX o 15%. Zmienność implikowana wynosi 15% dla opcji obowiązujących ponad 1 rok. Ponieważ wartość opcji nie zmienia się dokładnie tak jak indeks AEX, w modelu oceny wartości opcji oblicza się dla każdej zmiany indeksu AEX oraz dla każdego wahnięcia zmienności implikowanej potencjalny zysk lub stratę w poszczególnych pozycjach opcji. Suma zysków i strat dla każdej pozycji w opcji będzie odzwierciedlona w każdym scenariuszu. Scenariusz, który pokazuje największy możliwy negatywny wynik, należy stosować do obliczenia Ryzyka. W poniższym zestawieniu przedstawiono obliczenie ryzyka opcji na podstawie różnych wyników scenariuszy przy poziomie AEX 400. Za punkt wyjścia posłużył poniższy portfel opcji.

- długa 1 AEX C430 czerwiec 2016 po 19,02 euro za kontrakt
- krótka 1 AEX C410 grudzień 2015 po 20,81 euro za kontrakt □ krótka 1 AEX P390 grudzień 2015 po 34,74 euro za kontrakt
- długa 1 AEX P 370 czerwiec 2016 po 29,51 euro za kontrakt

Tabela 8 obliczenie ryzyka opcji dla portfela opcji na index AEX

AEX index (400)	15%		10%		5%		0%		-5%		-10%		-15%	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
volatiliteit														
AEX C430 jun2016	3,740	2,741	2,513	1,478	1,423	400	482	-477	-303	-1,149	-933	-1,628	-1,414	-1,940
AEX C410 dec2015	3,293	-2,079	2,238	-1,050	-1,308	-192	510	493	155	1,011	690	1,379	1,103	1,621
AEX P390 dec2015	1,571	2,437	1,018	1,961	338	1,321	-487	487	-1,468	-558	-2,612	-1,817	3,919	-3,279
	899	-2,075	412	-1,697	174	1,188	870	-523	1,690	324	2,645	1,369	3,740	2,614
AEX P370 jun2016														
Margin	1,120	1,025	882	693	626	340	355	-19	74	-371	-211	-698	-491	-984

Całkowite ryzyko opcji dla tego portfela inwestycyjnego wynosi 984 euro. Wynika to ze scenariusza, w którym indeks spada o 15% i zmienność implikowana również spada o 15% (w każdej kolumnie podany jest zakres wahania zmienności + lub - zgodnie ze zmianami indeksu w tej kolumnie). W szczególności w przypadku opcji short put grudzień 2015 widać stratę w wysokości 3279 euro, która częściowo została pokryta przez opcję long put 370 czerwiec 2016. Z tego zestawienia wynika, że wszystkie elementy portfela opcji zostały uwzględnione w ustalaniu ryzyka opcji, a różne pozycje mogą się wzajemnie pokrywać. W modelu oceny wartości można więc rozważyć wspólnie różne strategie dla realnego ryzyka oraz ocenić strategie z więcej niż 2 oddzielnymi pozycjami.

5. Środki debetowe, krótka sprzedaż papierów wartościowych

W DEGIRO, Klienci mogą częściowo sami wybrać, za pomocą jakiego Profilu chcą inwestować. Dla każdego Profilu obowiązują oddzielne Limity, w ramach których klienci mogą korzystać z Środków debetowych i Krótkiej sprzedaży papierów wartościowych. Środki debetowe i Krótka sprzedaż papierów wartościowych są elementami Wartości płynności netto i Ryzyka, a korzystanie ze Środków debetowych i Krótkiej sprzedaży papierów wartościowych jest ograniczone przy tym do wymogu, że Wartość zabezpieczeń musi być zawsze wyższa niż Ryzyko. Dla Środków debetowych i Krótkiej sprzedaży papierów wartościowych obowiązują ograniczenia uzupełniające:

5.1 Profil „Active”

Klient może korzystać ze Środków debetowych w wysokości do 33% wartości akcji, funduszy inwestycyjnych i obligacji w obrębie Bilansu. Tym samym DEGIRO finansuje zakup papierów wartościowych maksymalnie w 50% ponad własny wkład.

Klient może korzystać z Krótkiej sprzedaży papierów wartościowych do maksymalnie 50% Wartości Zabezpieczenia.

5.2 Profil „Trader”

Klient może korzystać ze Środków debetowych do wartości w wysokości sumy 70% wartości akcji i funduszy inwestycyjnych plus 80% wartości obligacji w obrębie Bilansu.

Dla Krótkiej sprzedaży papierów wartościowych w profilu Trader nie obowiązuje oddzielny Limit. Krótka sprzedaż papierów wartościowych jest ograniczona w tym Profilu przez ogólny wymóg, że Wartość zabezpieczeń musi być wyższa niż Ryzyko.

5.3 Profil Day Trader

Dla tego profilu, wymagania i ograniczenia środków debetowych i krótkiej sprzedaży są równe do profilu Trader. flatex DEGIRO Bank Dutch Branch, działający pod nazwą DEGIRO, jest holenderskim oddziałem flatexDEGIRO Bank AG. FlatexDEGIRO Bank AG jest głównie nadzorowany przez niemiecki organ nadzoru finansowego (BaFin) i zarejestrowany w DNB w Holandii.

6. Procedura w przypadku przekroczenia Limitu

6.1 Przekroczenie Limitu

W ciągu dnia handlowego DEGIRO stale nadzoruje czy przestrzegane są obowiązujące Limity. W przypadku stwierdzenia przekroczenia Limitu o ponad 100 EUR DEGIRO rozpoczyna procedurę przekroczenia Limitu i informuje użytkownika o okresie czasu oraz wielkości przekroczenia. DEGIRO nalicza za to koszty. Koszty są wymienione w Tabeli opłat i prowizji. Przekroczenie jest zdarzeniem chwilowym. Może się więc zdarzyć, że po odebraniu raportu przekroczenie zostało wyeliminowane w wyniku przebiegu kursu. W takiej sytuacji prosimy o przekazanie nam takiej informacji drogą mailową na adres ryzyko@degiro.pl lub telefonicznie pod numer +48 22 307 49 89. Po zweryfikowaniu zgłoszenia DEGIRO zakończy trwającą jeszcze procedurę. Jeśli następnie ponownie wystąpi przekroczenie Limitu, DEGIRO ponownie rozpocznie opisaną powyżej procedurę. W raporcie DEGIRO podana jest data i okres, w jakim trzeba wyeliminować przekroczenie. Jeśli w okresie czasu wskazanym przez DEGIRO przekroczenie nie minie lub nie zostanie wyeliminowane, DEGIRO będzie uprawnione do zamknięcia pozycji, aby wyeliminować przekroczenie. DEGIRO nalicza za to opłaty. Koszty są wymienione w Tabeli opłat i prowizji na Stronie internetowej. DEGIRO nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z ingerencji DEGIRO. DEGIRO zaleca, aby w przypadku zajmowania Krótkich pozycji w Instrumentach Pochodnych, Papierach Wartościowych i/lub posiadania ujemnego salda Środków Debetowych, ciągle kontrolować Wartości płynności netto, Ryzyka, a także podejmować działania w odpowiednim czasie mające na celu zapobiegnięcie ingerencji DEGIRO. W zależności od Limitu, jaki może być przekroczony, można podejmować działania polegające na zmniejszeniu pozycji krótkich w Papierach Wartościowych i/lub Instrumentach Pochodnych (w ten sposób zmniejsza się ryzyko), wpłaceniu gotówki (w ten sposób zwiększa się Wartość zabezpieczeń i zmniejsza się korzystanie z Środków debetowych, jeśli są stosowane). W przypadku przelewu gotówki należy uwzględnić czas trwania przelewu. Zawsze może się zdarzyć, że ze względu na zmianę warunków rynkowych uzupełnienie Bilansu nadal będzie niewystarczające, w związku, z czym procedura przekroczenia limitu nadal będzie realizowana. Ponadto zwracamy uwagę, że ze względu na krótki termin, w jakim DEGIRO rozpoczyna ingerencję w przypadku przekroczenia limitu ryzyka, zaleca się szybkie podejmowanie działań i stosowanie szybkich przelewów. Po wykonaniu przelewu można poinformować o tym DEGIRO wysyłając e-mail na adres ryzyko@degiro.pl z potwierdzeniem wykonania przelewu na konto Bilansu. Na dowodzie przelewu musi być widoczna kwota, nazwisko i data przelewu. W zależności od rodzaju Limitu i wielkości przekroczenia DEGIRO może po otrzymaniu dowodu przelewu rozważyć tymczasowe wstrzymanie ingerencji.

6.2 Bezpośrednia ingerencja DEGIRO

Jeśli ryzyko staje się wyższe niż 125% wartości zabezpieczeń, DEGIRO poinformuje Klienta o tym naruszeniu w monecie, kiedy dojdzie do naruszenia. Chyba, że ryzyko spadło do wartości poniżej wartości zabezpieczeń z powodu działań Klienta lub wahań rynku, DEGIRO będzie uprawniony do zamknięcia lub sprzedaży pozycji Klienta, po jednej godzinie do poinformowania klienta o naruszeniu w celu wyeliminowania tego deficytu. Od momentu, gdy Ryzyko staje się wyższe niż 135% wartości zabezpieczeń, DEGIRO będzie uprawnione do podjęcia takich działań, natychmiast bez uprzedzenia. Klient jest odpowiedzialny za swoje inwestycje. DEGIRO interweniuje w celu zapobieżenia negatywnego salda. Po takiej interwencji w pozycjach Klienta, DEGIRO nalicza koszty. Są one wymienione w Tabeli opłat i prowizji.

NIBZ20
180730